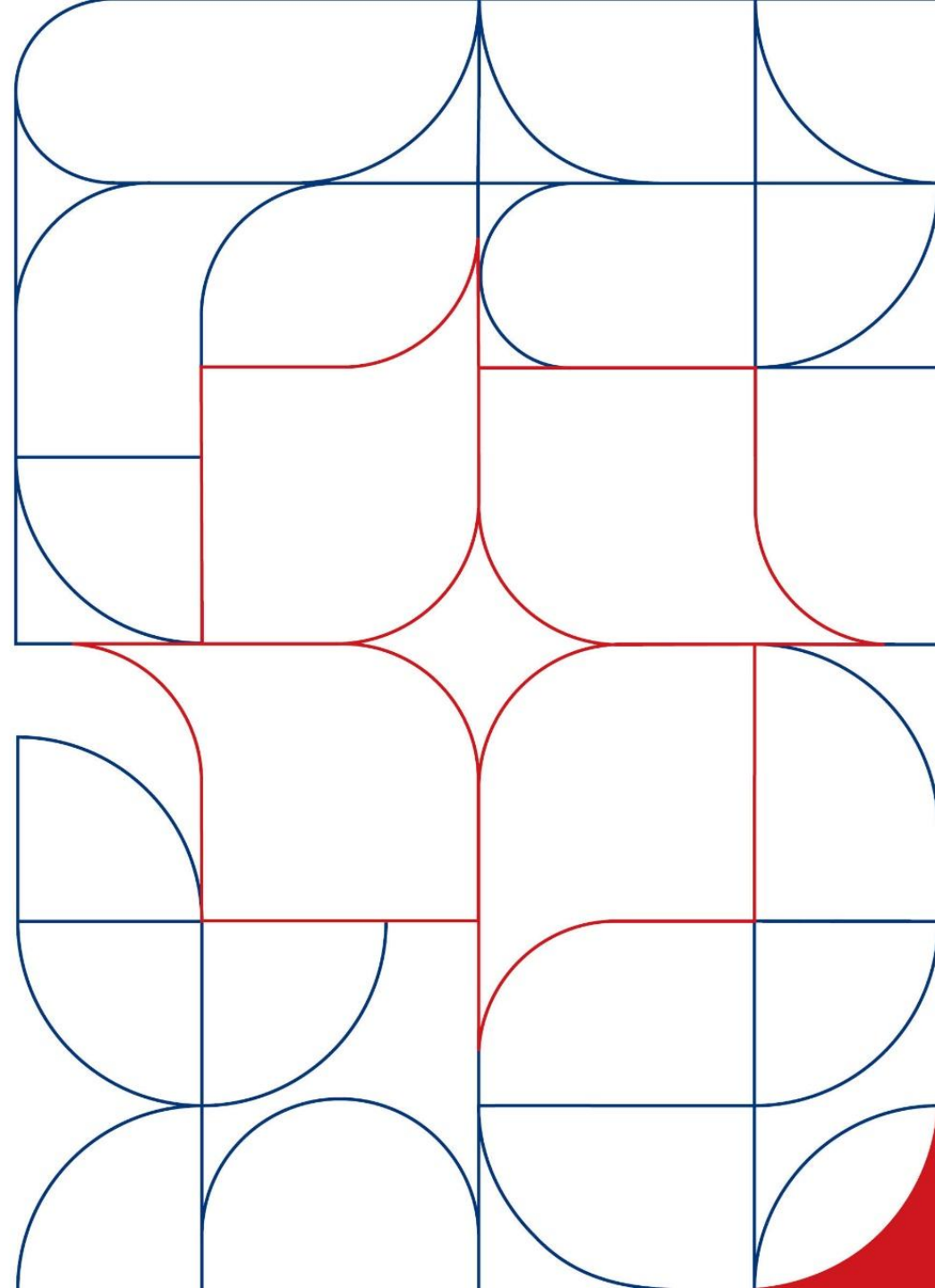


ЗАКОН О КОМУНАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА – НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

16.10.2025



ХРОНОЛОГИЈА

У априлу 2023. године Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре доставило текст Нацрта измена и допуна Закона о комуналним делатностима.

Нацрт је прослеђен одборима групација на изјашњење.

У тексту Нацрта није поменут Национални оператер, нити ишта што би указивало на могућност увођења таквог решења у Закон.

ХРОНОЛОГИЈА

04. априла 2023. године одбори групација су се на електронским седницама изјаснили о достављеном Нацрту

Од укупно 10 одбора групација, 8 се изјаснило да нема примедбе нити сугестије на достављени текст

Два одбора – Одбор Групације топлана и Одбор Групације за пружање услуга паркирања доставили су коментаре на предложени текст Нацрта измена и допуна Закона о комуналним делатностима

ХРОНОЛОГИЈА

06. априла 2023. године одржана је електронска седница Одбора Удружења за комуналне делатности.

Чланови Одбора су предложили одборима Групације топлана и Групације за пружање услуга паркирања да своје закључке са одржаних седница представе на јавној расправи.

ХРОНОЛОГИЈА

Јавна расправа о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима у Београду одржана је 13. априла 2023. године у просторијама ПКС, Теразије 23.

На јавној расправи су изнети достављени коментари, представници МГСИ су дали одређена разјашњења, уз обећање да ће узети у обзир достављене примедбе и сугестије приликом израде коначног текста нацрта.

ХРОНОЛОГИЈА

06. октобра 2023. године Народној скупштини Републике Србије Влада РС је поднела Предлог закона изменама и допунама Закона о комуналним делатностима.

Предлог није претходно достављен на мишљење Привредној комори Србије.

У овом тексту први пут се помиње Национални оператер и то у члану 10:

ХРОНОЛОГИЈА

„После члана 12 додаје се нови члан 12 а, који гласи:

Члан 12 а

У циљу подизања квалитета комуналних услуга, ефикаснијег и економичнијег обављања комуналних делатности, јединице локалне самоуправе могу својим одлукама пренети овлашћења за обављање комуналних делатности или за управљање комуналном инфраструктуром на Републику Србију, односно Владу.

Влада, на основу одлуке јединице локалне самоуправе о преношењу овлашћења из става 1. овог члана врши избор Националног управљача за обављање комуналних делатности и управљање комуналном инфраструктуром (у даљем тексту: Национални управљач), а у складу са одредбама закона којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије.

Национални управљач је правно лице које је Влада изабрала у складу са законом којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије, а по пренетом овлашћењу јединице локалне самоуправе на Владу.“

ХРОНОЛОГИЈА

О овом Предлогу закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима Народна скупштина се никада није изјаснила, јер је, по свој прилици, повучен из процедуре.

Наредне године, 06. септембра, Влада РС је доставила Народној скупштини Републике Србије нови Предлог закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима, који је Скупштина усвојила 27. новембра 2024. године.

Ни у овом случају Нацрт, односно предлог закона није достављен Привредној комори Србије на изјашњавање.

Усвојеним изменама и допунама регулисано је питање Националног управљача – члан 12а Закона о комуналним делатностима.

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

Члан 12а

У циљу подизања квалитета комуналних услуга, ефикаснијег и економичнијег управљања комуналним делатностима, јединице локалне самоуправе, по принципу добровољности, могу пренети овлашћење за управљање једном или више комуналних делатности на Републику Србију, односно Владу.

Управљање комуналном делатношћу, у смислу става 1. овог члана подразумева обезбеђење организационих, материјалних и других услова за изградњу, одржавање и функционисање комуналне инфраструктуре и техничко и технолошко јединство система, у складу са одредбама члана 4. Закона.

Влада, на основу донетих одлука скупштина јединица локалне самоуправе о преносу овлашћења, врши избор Националног управљача комуналном инфраструктуром (у даљем тексту: Национални управљач) за једну или више комуналних делатности, укључујући и избор Националног управљача у складу са одредбама закона којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесија.

Влада ближе уређује обавезну садржину одлука јединица локалне самоуправе, начин избора Националног управљача, поступак и критеријуме за избор Националног управљача, права и обавезе изабраног Националног управљача, права и обавезе јединица локалне самоуправе по извршеном избору Националног управљача, као и друга питања од значаја за управљање једном или више комуналних делатности.

Надзор над применом овог члана врши министарство надлежно за послове комуналних делатности.

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

У односу на предлог из 2023. године, важећа одредба је донекле измењена:

- наглашено је да ЈЛС врше пренос овлашћења по принципу добровољности
- преноси се овлашћење за управљање комуналном делатношћу – предлог из 2023. године предвиђао је пренос овлашћења за обављање комуналних делатности или за управљање комуналном инфраструктуром
- дефинисано је шта се сматра управљањем комуналном делатношћу
- дефинисано је да одлуку о преносу овлашћења доноси скупштина јединице локалне самоуправе
- став 3 је формулисан тако да се може тумачити да Влада приликом избора Националног управљача може, али не мора применити закон којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесија.
- предвиђено је да Влада својим актом ближе уреди питања везана за пренос овлашћења и избор Националног управљача
- прописано је да надзор над применом овог члана врши министарство надлежно за послове комуналних делатности

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

У образложењу Предлога закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима из 2024. године, предлагач је навео да се Национални управљач уводи „као подршка јединицама локалних самоуправа у циљу пружања бољих комуналних услуга грађанима као корисницима и стварања услова за обављање комуналних делатности које значајно утичу на квалитет живота грађана и грађанки и целокупну животну средину (нпр. пречишћавање атмосферских и фекалних вода, прерада отпадних вода, управљање комуналним отпадом и сл).“

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

Даље у образложењу предлагач констатује да су за унапређење комуналних делатности на републичком нивоу неопходне „континуиране активности на јачању капацитета и функционалности комуналне инфраструктуре, обезбеђивању средстава за финансирање изградње комуналне инфраструктуре, активности на праћењу квалитета комуналних услуга, као и предузимању мера за континуирано вршење комуналних делатности, у циљу обезбеђења животних потреба физичких и правних лица“ а затим и да су проблеми у вршењу комуналних делатности везани за недостатак стручног кадра, застарелу опрему и недовољне техничке капацитете.

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

Према писању медија, у јануару 2025. године Влада Србије образовала је Радну групу за израду предлога Уредбе о начину избора, правима и обавезама Националних управљача. За председника РГ именован је Дарко Глишић, за заменика Александра Софронијевић, а за чланове Синиша Мали, Ирена Вујовић, Адријана Месаровић, Јелена Жарић Ковачевић и Ивица Којић.

РГ је дат задатак да „активно ради на изради текста Предлога уредбе о обавезној садржини одлука јединица локалне самоуправе, начину избора Националног управљача, поступку и критеријумима за избор Националног управљача, правима и обавезама изабраног Националног управљача, правима и обавезама јединица локалне самоуправе по извршеном избору Националног управљача, као и другим питањима од значаја за управљање једном или више комуналних делатности.“

Рок за израду текста је 30 дана.

- <https://biznis.rs/vesti/srbija/sprema-se-uredba-o-nacionalnom-upravljacu-komunalne-delatnosti-sa-lokala-mogu-precu-na-drzavu/>
- <https://www.paragraf.rs/dnevne-vesti/230125/230125-vest11.html>
- <https://me.ekapija.com/news/5033765/u-srbiji-se-sprema-uredba-o-nacionalnom-upravljacu-komunalne-djelatnosti-sa-lokala>

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

Даљих информација о раду Радне групе није било.

Према информацијама којима PKS располаже, Предлог уредбе није достављен Влади.

Како је у међувремену промењен састав Владе, питање је и да ли је Радна група остала у истом саставу.

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

Судећи по законској формулацији, као и по образложењу датом уз предлог Закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима, Национални управљач би требало да обезбеди квалитетно пружање комуналних услуга које јединице локалне самоуправе нису у могућности да саме организују или нису у могућности да обезбеде одговарајући квалитет услуге.

Занимљиво је, међутим, да су као пример комуналних делатности у образложењу увођења Националног управљача наведени послови које обављају комунална предузећа водовода и канализације и сакупљања комуналног отпада (иако су те делатности организоване у свим комуналним управама), а није наведена нпр. димничарска делатност која не постоји у око 2/3 јединица локалне самоуправе или зоохигијена, чија је реализација у бројним ЈЛС проблематична са више аспеката.

НАЦИОНАЛНИ УПРАВЉАЧ

У сваком случају, до доношења Уредбе којом ће бити разрађена и регулисана питања везана за успостављање, права, обавезе и надлежности Националног управљача, као и јединица локалних самоуправа које своје надлежности пренесу на Националног управљача, не може се са сигурношћу утврдити шта је намера и циљ увођења ове могућности.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

